

Ben bé, que cada casa és un món. Una història del carrer Nou (de Calonge).

Estem a l'any 2019, hi ha una casa al carrer Nou de Calonge i una operació de transmissió de propietat a la volta de la cantonada. Només hi manquen tres serrells per poder passar per la notaria. Tres serrells de càrregues sobre la finca, claríssimament caducades. Dues es varen poder cancel·lar amb relativa facilitat. El que no estava gens previst és que una d'elles no es deixaria retirar tan a la lleugera, no estava disposada a quedar en l'oblit sense més, era allà per ser vista i reconeguda. Quatre mesos s'endarreriria encara la operació, quatre mesos de capbussar-se a l'origen d'una família, d'una casa, d'una manera de fer i de ser, tot desentrellant els misteris que oculten els papers vells de les cases antigues.

La càrrega sobre la finca portava per nom Fideïcomís (segons el Registre de la Propietat de Palamós) i de cognom Condicional, que és el que la fa ben enrevessada. Es tracta d'una condició resolutòria de substitució imposada per l'àvia Maria J.F. a la seva neta i hereva Mariana V.P., del tenor següent: “a fi d'apartar una “cabilosidad” o desencert preveu i disposa que si la dita Mariana V. contreu matrimoni sense avinença o intervenció dels marmessors i a despit d'ells, en tal cas no tingui efecte la disposició d'hereva”, data **14 de juliol de 1867**. Més de 150 anys han passat i les àvies Maria i Mariana volen que mirem què va passar i com, abans de seguir amb les nostres vides. Des de la mentalitat del segle XXI sobta, i molt, que l'àvia Maria pogués ésser tant manaire com per interferir en els temes del cor de la seva neta Mariana. I ara, cal demostrar que la Mariana va complir la condició de casar-se encertadament i/o amb avinença o intervenció dels marmessors.

La investigació ens porta a l'Arxiu Municipal de Calonge i amb la col·laboració de la perseverant M.P., esbrinar la història del padró i poder demostrar que des de la Mariana V.P. a l'actualitat hi ha hagut continuïtat de la mateixa família a la casa del carrer Nou. Una tasca complicada tant per la informació que es pot trobar a l'Arxiu, ja que amb anterioritat al 1975, el padró es feia de cinc anys en cinc anys, com pels buits que hi poden haver, com que els descendents d'una família no tenen perquè estar empadronats a la mateixa propietat i/o encara menys amb una continuïtat de 150 anys (que vol dir entre 4 i 5 generacions!). Tot i així, es va poder aconseguir demostrar que la mateixa família havia estat censada de l'any 1869 a 1970. Els últims 40 anys amb propietat però sense empadronament, deixen aquesta via incompleta.

La següent línia d'investigació ens porta a l'Arxiu Parroquial de Sant Martí de Calonge, abans que el Bisbat de Girona el traslladés a l'Arxiu Diocesà. Potser, una de les últimes consultes que s'hi varen poder fer. Amb el permís de N.V. i la col·laboració inestimable de P.V., esbrinar si en el moment del matrimoni de Mariana V.P., els padrins coincidien amb els marmessors, fet que demostraria que hi estaven d'acord. Això és com buscar una agulla en un paller, però s'havia d'intentar, com bé va recomanar la veu de l'experiència, el perspicaç advocat J.M.

Buscar a l'Arxiu Parroquial no és com fer una cerca a Google. Hi ha un Índex de matrimonis, sí, però cercant per l'any i el nom del nuvi. La Mariana podia ser hereva però era "la senyora de". Encara sort que per la informació del Registre de la Propietat i del Arxiu Municipal, es sap que Mariana V.P. es va casar entre el 1867 i 1869, amb Josep S.C., ja que varen ser ells que sobre el tros de terra heretat per Mariana hi construïren la casa (inicialment) en el número 15, i que Josep i Maria s'empadronaren l'any 1869. Sí, en el padró, Mariana és Maria fins el 1894 que torna a ser Mariana. I tornant al Índex del Arxiu Parroquial de 1868, hi trobem José S. i Anna V., i seguim fitxa a fitxa fins que el 22 de juny de 1868 hi trobem que Josep S. i Maria Ana V. s'uneixen en sant matrimoni, essent els testimonis Josep S. i Tomás B.

(Ja veieu que a l'època Maria, Anna, Maria Ana i Mariana podia ser la mateixa persona/nom).

Aquesta mateixa línia d'investigació ens porta a l'Arxiu Històric de Girona per trobar el testament de l'àvia Maria J. i esbrinar qui havia nomenat marmessors, i molt més, també quina era la seva voluntat en el moment de fer testament, més enllà de l'anotació que consta en el Registre de la Propietat. Els marmessors eren Martí V.J. i Josep P.A., fill i gendre respectivament de Maria J.F. També sabem que el pare de Mariana, Josep V.J. era el primogènit de Maria J.F. i que estava d'acord que fos hereva la seva filla, orfe de mare, i propietària d'un tros de terra a tocar del tros del carrer Nou.

La qüestió dels testimonis del casament i els marmessors també semblava incompleta perquè no eren els mateixos, però essent els oncles de Mariana i beneficiaris directa i indirectament en cas de que ella no fos hereva, ja fa que pensar que hi estaven d'acord, també perquè no consta en lloc cap conflicte, i per tant ja es podria haver purificat el fideïcomís en el Registre de la Propietat en aquell moment, però, és clar, avui no podríem estar explicant aquesta història d'una casa del carrer Nou de Calonge.